

Vokaler og konsonanter

Hvordan hadde det vært om vi ikke hadde vokaler i språket vårt?

To bilder kombinert: rosa bokstaver som bakgrunn og en gutt som sitter og leser

Hjernen vår er svært god til å kjenne igjen mønstre og til å bruke kontekst til å fylle inn manglende deler. Når vi ser konsonantene i et kjent mønster, kan vi ofte gjette det korrekte ordet.

Uten konsonanter mangler vi det viktige mønsteret som hjelper oss med denne prosessen.

Vokaler tilfører flyt og klang til språket, men de er ofte ikke like avgjørende for å identifisere ordets grunnleggende struktur. Mange vokaler kan byttes ut og tas bort uten at det endrer betydningen for mye. Hvis derimot konsonantene fjernes, blir teksten svært vanskelig å avkode

Tips til undervisning

Gå rett til [3.-4. trinn](#) eller [5.-7. trinn](#).

2. trinn

1. Snakk med elevene din om hva en vokal og en konsonant er. Hvilke bokstaver husker de fra 1.klasse? Skriv dem opp slik at elevene ser hvem som er i hvilken gruppe.
2. Les historien om katten Felix for elevene dine. Elevene skal prøve å gjette hva som står på skiltene til de 3 dyrene.
Skriv så de 3 ordene opp på nytt, men denne gangen tar du bort konsonantene. Hva skjer da? Forstår elevene hvilke ord som nå står på tavla?
3. Snakk med elevene om hvorfor de tror det blir forskjell på om vi tar bort vokaler eller konsonanter. La elevene leke seg med ulike ord og setninger hvor de tar bort vokalene selv.
4. Hvordan tror elevene det gikk med Felix? Tegn eller skriv historien ferdig.

3.-4. trinn

1. Avkod meldingene til de 3 dyrene. Hva står på skiltene?
2. Skriv de 3 beskjedene på nytt, men denne gangen tar du bort konsonantene og skriver bare vokalene. Hva tror du skjer da?
3. Lag noen oppgaver til læringsvennen din og se om de lar seg avkode.
4. Hvordan tror du det gikk med Felix? Fullfør historien.

5.-7. trinn

1. Avkod meldingene til de 3 dyrene. Hva står på skiltene?
2. Skriv de 3 beskjedene på nytt, men denne gangen tar du bort konsonantene og skriver bare vokalene. Hva tror du skjer da?
3. Hva tror du er grunnen til at det er forskjell på om vokaler eller konsonanter fjernes? Snakk med en læringsvenn om hva dere tror er grunnen til ulikheten.
4. Lag noen oppgaver til læringsvennen din og se om de lar seg avkode.
5. Hvordan tror du det gikk med Felix? Fullfør historien.

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.